

Tabulka 37 Hodnocení utváření dovedností žáků ZŠ v předmětech začleněných v RVP do společenskovední oblasti (podíl výskytu v %)

Sledované ukazatele utváření dovedností žáků	2010/2011	
	SV předměty	výchovy
Demokratické prostředí, vzájemná komunikace, zájem o výuku	47.3	68.2
Diferencované nároky a požadavky podle schopností a možností žáka	59.0	79.4
Obsahová správnost	98.0	96.5
Objasňování neznámých termínů a cizích slov	75.5	33.5
Propojení s praxí a životními situacemi	88.9	85.0
Akce mimo školu, výlety, exkurze	21.3	15.6
Vyhledávání souvislosti s ostatními předměty	77.9	52.6
Podpora estetického vnímání, cítění a prožívání	69.6	85.6
Podpora pozitivního vnímání sebe sama	79.7	93.3
Rozvoj žakovské tvořivosti, citu a vkusu	61.5	80.0
Podpora zdravého životního stylu	47.3	68.2
Aktivity na podporu multikulturní výchovy	30.9	21.5
Seznamování se s místní kulturou	46.9	29.3
Podpora žáků se SVP	60.0	78.9
Příležitost pro nadané žáky	21.4	26.6

V navštívených hodinách společenskovedních předmětů bylo na 1. stupni v průměru zapsáno 17,7 žáků, průměrná absence byla 11,8 %, na 2. stupni byl průměr zapsaných 19,0 žáků a absence 13,1 %, na nižších víceletých gymnáziích bylo ve třídách průměrně 30 žáků a absence byla 16,7 %.

Pozitivně hodnoceny byly především faktory ovlivňující optimální psychický a fyzický stav žáků, vytváření a upevňování hodnot, příslušnost ke komunitě, na dobré úrovni je rozvíjena schopnost spolupracovat, s dílčím deficitem v oblasti zvládnutí rozdílných rolí ve skupině. Další dílčí deficity byly pozorovány v oblasti komunikativních dovedností, kde by mohl být větší důraz kladen na to, aby žáci byli schopni uceleně formulovat a vyjadřovat svoje pocity, myšlenky či názory. Malá pozornost byla věnována reflexi sociálních dovedností žáků, ať již jimi samotnými, nebo v rámci zpětné vazby od učitele. Způsob práce na 2. stupni ZŠ vykazoval nižší míru vytváření sounáležitosti se školou.

Pozitivní zjištění

- začlenění vzdělávacích oblastí Člověk a jeho svět, Člověk a společnost do vzdělávání podle požadavků RVP, využívání disponibilních hodin pro vzdělávací oblasti, zpracování mezipředmětových vztahů;
- dobrá úroveň podpory rozvoje sociální gramotnosti v hodinách na 1. stupni ZŠ;
- realizace průřezových témat se vztahem k sociální gramotnosti;
- vysoká míra začlenění do projektů, využití externích forem spolupráce s partnery;
- vysoká míra propojení výuky společenskovedních předmětů s praxí a s reálnými situacemi, mezipředmětové vztahy, rozsáhlé využívání práce s textem, vyhledávání zdrojů.

Rizika

- absence volitelných a nepovinných předmětů se společenskovedním zaměřením ve většině škol, malý prostor pro rozvoj talentovaných žáků;
- deficity v práci metodických orgánů u poloviny škol, ve většině škol neprobíhají vzájemné výměny zkušeností mezi vyučujícími společenskovedních předmětů;